

Hova tűnnek télen az állatok?

Az egyes állatfajok más-más módon vészeli át a téli időszakot.

Költözés

A madarak már a tél beállta előtt melegebb vidékre költöznek, ahol elég táplálékot találnak. Némelyik faj csoportban repül el (pl. a vadludak „V” alakban), más madarak egyedül. Hogy találják meg minden évben ugyanazt az utat, ugyanazt a helyet? Úgy tűnik, hogy a madarak a nap, a hold és a csillagok segítségével, valamint a tengerpartok, hegyek, országutak alapján tájékozódnak. A rovarok közül néhány lepkefaj is melegebb tájakra száll. A halak közül is sokan elvándorolnak: délre úsznak, mélyebb, melegebb vizeket keresnek.

Téli álmom

Az emlősök többsége téli álmat alszik. Ilyenkor a testhőmérsékletük lecsökken, szívverésük és légzésük lelassul, így nagyon kevés energiát használnak. A tavasz beköszöntével ébrednek csak fel. Az állatok a fák, farönkök odúiban, sziklák, levelek vagy a föld alatt találhatnak téli menedéket. Van olyan állatok, amelyek rengeteg ételmezt halmoznak fel, és álmukból néha felébrednek enni, ilyenek például a mókusok. A medvék is felszínes alvók: ha a tavasz kezdetén felébrednek, és nem tetszik nekik az idő, még visszafekszenek. Az ürge, a pele és a sün viszont végigalussza a telet. A mosómedve a téli időszakban is aktív, csak a rossz időben vonul aludni. A téli álmom idejére több állat is csoportokba verődik, így tulajdonképpen egymást is melegítik.

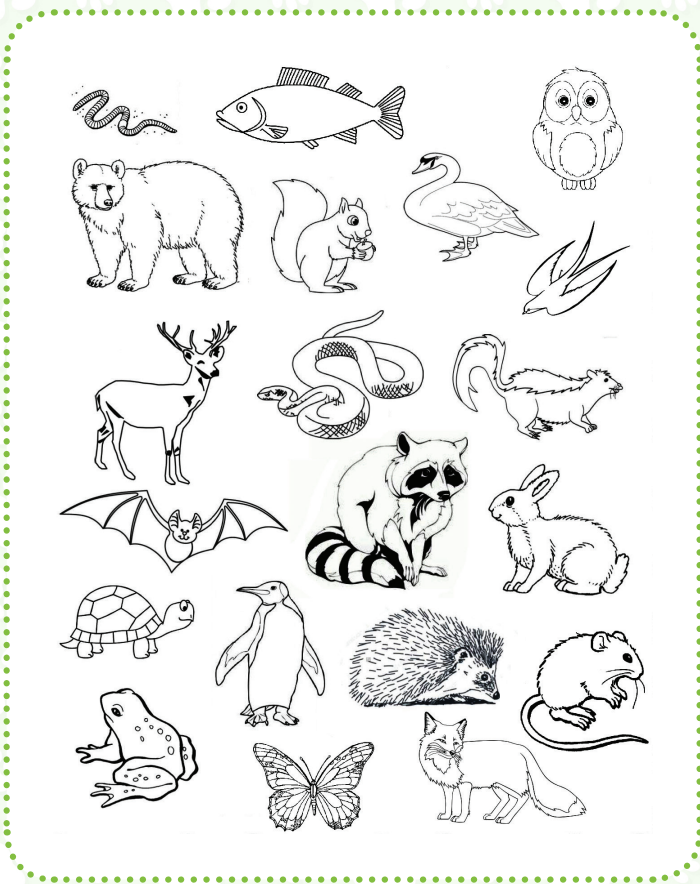
A rovarok, kételtűek és hüllők megfelelő hőmérsékletű rejtkehelyet keresnek, és ott mozdulatlanul várják ki a tavaszt. A békák, teknősök és sok hal a tavak alján rejtőzik sziklák, rönkök vagy lehullott levelek alá. Egyesek betemetik magukat a sárba. A rovarok a téli menedéket a talajban lévő furatokban, a fák kérge alatt, a rothadó rönkök mélyén vagy bármilyen apró repedésben keresik. A legtöbb rovar teljesen üres gyomorral vonul téli álmára, ellenben a hüllők közül többen, pl. a kígyó vagy a teknősbéka is még előbb jóllakik, és az álmom alatt a bevett eledelt lassan emésztli meg.

Alkalmazkodás

Vannak állatfajok, amelyek itthon maradnak és nem alszanak téli álmot. Az ő testük alkalmazkodik a változó időjáráshoz. Új, vastagabb szőrzetet növesztenek az ősz folyamán (pl. az őzek), néhány esetben a téli környezetbe beolvadó színben (pl. a menyét új szőre fehér, hogy segítsen elrejtőzni a hóban).

Vannak, akik az ősszel begyűjtött készleteikből táplálkoznak (pl. a hód), de vannak olyanok is, akik különféle ételeket esznek az évszakok változásakor (pl. a nyulak, szarvasok). A vörös róka mindenevő, gyümölcsöt és rovarokat eszik tavasszal, nyáron és ősszel. Télen nem találja meg ezeket a dolgokat, ezért apró rágcsálókat eszik. Egyes egerek alagutakat építenek a hóréteg alatt a földben, ott vészeli át a telet.

Színezd ki a téli álmot alvó állatokat! A költözőket, vándorlókat karikázd be, az alkalmazkodókat pedig csillaggal jelöld meg!

Lépes
Lívia